

Rozhovor

Seminář k pedagogické diagnostice

Co je to rozhovor?

- rozhovor je diagnostická metoda
- umožňuje získávat informace na základě bezprostředního verbálního kontaktu se zkoumanou osobou (žák, rodič)

Kdy a proč použít rozhovor?

- když chceme zkoumat stránky žákovy osobnosti, které nejsou dostupné přímému pozorování nebo jiným metodám;
- umožní nám zachytit nejen fakta, ale i hlouběji proniknout do motivů a postojů žáka (vnitřního světa);
- rozhovorem zkoumáme implicitní stránky osobnosti žáka

Implicitní stránky osobnosti žáka?

- zájmy, postoje, hodnoty, přesvědčení, přání, obavy, názory, myšlenkové pochody, prekoncepty, příčiny jednání, způsob učení, podmínky pro učení, znalosti a vědomosti, vztahy ke spolužákům, kamarádům, dospělým...

Druhy rozhovoru

- volný x řízený
- strukturovaný x nestrukturovaný x polostrukturovaný
- individuální x skupinový

Otázky v rozhovoru

- otevřené (jak, co, není vhodné proč)
- uzavřené (ano x ne)
- přímé
- nepřímé
- projektivní (děti většinou... co ty?)

Technika kladení otázek

- jednoduché formulace
- jasné, srozumitelné otázky
- postupné kladení otázek
- vyhýbáme se sugestivním otázkám

Způsob záznamu rozhovoru

- průběžný záznam
- záznam po doznění odpovědi
- magnetofon, diktafon, telefon
- záznam pořizuje jiná osoba

Fáze rozhovoru

- fáze přípravná
- fáze realizační
- fáze hodnotící

Přípravná fáze rozhovoru

- cíl rozhovoru
- typ rozhovoru
- strategie rozhovoru (pokud je řízený)
- místo
- čas
- informace o zkoumané osobě

Realizační fáze rozhovoru

- navození atmosféry
- kladení otázek, získávání informací
- závěr rozhovoru

Chyby při vedení rozhovoru

- nepřipravenost
- autoritativní zacházení
- důvěrné zacházení
- rychlé střídání otázek a odpovědí
- usměrňování odpovědí
- předčasné závěry
- délka rozhovoru
- subjektivně zabarvené závěry

Vyhodnocování dat z rozhovoru

- ▶ systematická analýza výpovědí
- ▶ kategorizace
- ▶ hledání hlubších souvislostí
- ▶ zobecnění

▶ pracovní list

Literatura

- ▶ Gavora, P. Výzkumné metody v pedagogice. Brno : Paido, 1996, s. 65-71.
- ▶ Spáčilová, H. Pedagogická diagnostika v primární škole. Olomouc : UP, 2003, s. 41-44.
- ▶ Tomanová, D. Úvod do pedagogické diagnostiky v MŠ. Olomouc : UP, 2006, s. 53-55.